

סערת ירמות

הסיכום

הפוסקים נחלקו אם יש דין סמוך ונראה לעיר הריבה. והנה אף את"ל שהלכה כדעת הפוסקים שאין דין סמוך ונראה לעיר הריבה, אכתי איכא למימר שמא הלכתא דחשיב שהעיר חזרה ונבנתה בעצמה, וא"כ זהו ספק ספיקא 'להחמיר' המתהפך, לקרוא יומים.

והצדדים שמחמתם יש לדון שמא נחשב דחזרה ונבנתה הם, חדא שהרי אם מרבצים את בית שמש, נמצא שנבעת ירמות היא בתוכה ממש. וגם יש קשת בתים, שנבעת ירמות יושבת בתוך הקשת עצמה. ועוד בכמה מקומות יש רק כמה עשרות מטרים מחומת ירמות עד הבתים, ולדעת הסוברים שלכביש יש דין של נהר לעניין דחשיב כהעיר בעצמה, אם כן הסמיכות גדולה יותר. ועוד איכא למימר דכל היכא שהסיבה שלא בונים בתים בתל עצמו הוא מחמת שרשות העתיקות שומרת על המקום, אזי בטל ממנה תורת "תְּרָבָה", משני טעמים, חדא דהרי זה כאריא דרביע עליה, שהרי אילולי התנגדות רשות העתיקות ושמורת הטבע, בודאי היו בונים במקום זה דירות לאלפים. ועוד, דאיכא למימר שעצם היות המקום משומר לצורך מחקר, הרי הוא נחשב כחלק מתשמישי העיר. והנה בדין שמיטה יש הרבה מגדולי הפוסקים שמורים שאסור לעבוד בשביעית בחממות, אף על פי שלחממות יש גדר של "בית", ובבית אין איסור עבודה בשביעית, כדאיתא להדיא בירושלמי, ולהלכה פסקינן כהירושלמי הזה. ומעם האוסרים לעבוד בחממות בשביעית הוא דמשום שהיום דרך הגידול הרגיל כך הוא, שמגדלים בחממות, לכן זה היום זה לא נקרא גידול בבית. ואם כן גם לגבי גדר מה נחשב "חזרה ונבנתה", אם נלך אחר הדרך הנהוג בימינו, אם כן יש לירמות תורת חזרה ונבנתה, כל שבנו את כל השטחים שבין העתיקות, אפילו אם לא בנו במקום העתיקות עצמו. כי בזמנינו צורת הבניה של הערים היא באופן שבונים רק את מה שבין העתיקות.

ולעצם מחלוקת הפוסקים אם יש דין סמוך ונראה לעיר "תְּרָבָה", הנה הביאור הלכה והכף החיים הביאו מרבניו החיד"א שהביא מספר דבר משה שאמר שאין דין סמוך ונראה לעיר הריבה.

אבל מכנגד זה מצינו שדעת השלחן ערוך היא שיש דין סמוך ונראה גם לעיר הריבה, וגם דעת רבינו הגר"א כך היא שיש דין סמוך ונראה גם לעיר הריבה, (וזה לפי שני הפירושים של הגר"א בירושלמי, וכדאיתא בהרחבה במאמר טו ברמה). וכמו"כ ידועים דברי החזו"א בזה, וכו'.

ואם כן, הגם שלשני הצדדים יש אילנות גדולים להסמך בהם, מכל מקום ידועים דברי רשכבה"ג מרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א שלחם כארי שבכל הלכה ועניין יש לפסוק כדעת מרן השולחן ערוך זיע"א, ובפרט בארה"ק. ובנידון דידן דעת מרן רבינו יוסף קארו בשלחן ערוך היא שיש דין סמוך ונראה גם בעיר הריבה, וכמש"כ בס"ד בקונטרס ט"ו ברמה, הנדפס בסוף הספר אור הלבנה שביעית.

והיעבת"א

יוסף חיים כהן

ג.ב. בעניין לא תתגודדו: ידוע מעשה רב ממרנא החזו"א זיע"א שהיה קורא צנני צרק שני ימים, ולא חש ללא תתגודדו. ולהצדיל בין חיים לחיים ידוע שהגאון רבי נתן קופשיץ שליט"א מדקדק לקרוא יומים צבית שמך כבר שנים רבות! (והדברים קל וחומר לגבעת ירמות, שחומתה קיימת, וגם היה זה ישוב רלוף מצב שני ועד ימינו, וגם איתא בכתובים להדיא שהיתה מוקפת חומה, משא"כ בית שמך דלית בה אפילו חדא מכל הנך).